

NORDISKE POLITISKE ANBEFALINGER

**NUNAT AVANNARLERMIUT
POLITIKKIKKUT INASSUTEQAATAAT**

SAGSBEHANDLING, STØTTE OG HJÆLPEMIDLER

SULIANIK SULIARINNITTARNEQ, TAPERSIISARNEQ AAMMA ATORTUT IKIUUTIT

- **UDFORDRINGER**

- Hvis hjælpemidler går i stykker er der ikke nogen man kan få hjælp hos
- Der er meget forskellige sagsbehandling i de forskellige kommuner
- Lovgivning følges ikke altid og som ung skal man selv vide meget og kæmpe for sine rettigheder
- Lovgivning er ikke skrevet i et sprog der er forståeligt
- Kommunerne giver ikke altid de nødvendige hjælpemidler eller de bedste løsninger

- **AJORNARTORSIUTIT**

- Atortut ikiuutit aserorpata ikiortissaqartoqarneq ajorpoq
- Kommunini assigiinngitsuni sulianik suliarinnittarneq assigiinngitsorujussuuvoq
- Inatsisit tamatigut malinnaavigineqarneq ajorput, inuusuttutullu nammineq pisinnaatitaaffiit pillugit annertuunik ilisimasaqartoqartariaqarpoq akersuullunilu
- Inatsisit oqaatsit paasineqarsinnaasut atorlugit allataanngillat
- Kommunit atortunik ikiuutunik pisariaqartunik tamatigut tunniussineq ajorput pitsaanerpaanilluunniit aaqqiissuteqartaratik

VORES ANBEFALINGER

1. sagsbehandling skal gøres ens i alle kommuner
2. man skal få tilkendt en fast støtteperson, så det ikke altid er vikarer eller at vikaren bliver fast
3. alle skal have mulighed for at få den støtte de har brug for både til arbejdsliv og fritidsliv
4. der skal være døgnhjælp til hvis ens hjælpemidler går i stykker
5. sagsbehandler skal efteruddannes og holde sig opdateret. Og de skal arbejde pro-aktivt i at oplyse unge med handicap om deres muligheder for støtte og hjælpemidler

INASSUTEQAATIGUT

1. sulianik sulisarinnittarneq kommunini tamani assigiissinneqalissaaq
2. inummik aalajangersimasumik ikorfartortitsisoqalissaaq, taamaaliluni tamatigut taartaagallartoqartassanani taartaasorluunniit aalajangersimasumik sulilersinneqartassanani
3. kikkut tamarmik sulinermi sunngiffimmilu pisariaqartitaminnik taparserneqarnissamut periarfissaqassapput
4. atortut ikiuutit aserorpata ulloq unnuarlu ikiortoqartoqartassaaq
5. sulianik suliarinnittartut ilinniarteqqinneqassapput pissutsinillu nutaanik malinnaasassallutik. Inuusuttunut innarluutilinnut taparserneqarnissamik atortunillu ikiuuteqarnissamik periarfissaat pillugit paasissutissiisassapput

ARBEJDE OG UDDANNELSE

SULINEQ ILINNIAGAQARNERLU

- **UDFORDRINGER**

- Medarbejder og arbejdspladser forstår ikke og acceptere ikke mennesker med handicap
- Mange uddannelsessteder er ikke tilgængelige for mennesker med handicap
- Der mangler hjælpemidler og specialskoler
- Personer med handicap bliver diskrimineret når de søger job

- **AJORNARTORSIUTIT**

- Sulisut suliffeqarfiillu inuit innarluutilli paasineq ajorpaat akuerisarnagillu
- Ilinniarfippassuit inunnit innarluutilinnit ilinniarfigineqarsinnaanngillat
- Atortut ikiuutit immikkullu atuarfiit amigaataapput
- Inuit innarluutillit suliffissarsioraangamik assigiinngisinneqartarput

VORES ANBEFALINGER

1. arbejdspladser skal anerkende og acceptere personer med handicap
2. alle skal have ret og mulighed for at tage en kompetencegivende uddannelse
3. der skal være en lov om at arbejdspladser skal tilrette sig personer med handicaps behov og en lov der siger at arbejdspladser ikke må diskriminere på grund af handicap
4. arbejdspladser skal uddanne deres medarbejder i handicapforståelse, så de kan være gode og accepterende kollegaer over for mennesker med handicap
5. alle uddannelsessteder skal gøres fysisk, fagligt og socialt tilgængeligt.

INASSUTEQAATIGUT

1. suliffeqarfiit inuit innarluutilli akuersartassavaat akueralugillu
2. kikkut tamarmik piginnaasaqalerfiusumik ilinniarnissamut pisinnaatitaaffeqassapput periarfissaqarlutillu
3. suliffeqarfiit inuit innarluutillit pisariaqartitaannut naleqqussarnissaat pillugu inatsiseqassaaq suliffeqarfiillu innarluuteqarneq pissutigalugu assigiinngisitsinnginnissaat pillugu inatsiseqassalluni
4. suliffeqarfiit sulisuminnik innarluuteqarnermik paasinninnissamut ilinnartitsissapput, taamaalillutik inunnut innarluutilinnut suleqataalluartuuniassammata akuersaartuullutillu
5. iliniarfiit tamarmik tikinneqarsinnaassapput, suliamik ingerlatsiviusinnaassapput inuillu attaveqaqatigiittarneranni attaveqarfiusinnaassallutik

TILGÆNGELIGHED

TIKINNEQARSINNAANEQ

- **UDFORDRINGER**

- Mangle på tegsprogstolke
- Man kan ikke få lov til at være en del af samfundet når man ikke har mulighed for at komme ud på grund af manglende tilgængelighed
- Indgange og døre samt veje er ikke tilgængelige. Mange er besværlige fx ikke automatiske
- Veje og lyskryds er ikke tilgængelige for blinde og svagtseende

- **AJORNARTORSIUTIT**

- Assersuutigut nalunaarutinik nutserisartut amigaataapput
- Tikinneqarsinnaannginneq pissutigalugu ornigunnissamut periarfissaqanngikkaanni inuiaqatigiinni peqataatitsisoqarneq ajorpoq
- Isaariat matullu kiisalu aqquuserngit atorineqarsinnaanngillat. Amerlasuut assersuutigalugu automatiskiuunnginnerat pissutigalugu ajornakusoortarput
- Aqquuserngit tappiitsunit isigiarsuttunillu atorineqarsinnaanngillat qulliillu ingerlanissamut najoqqutassat takuneqarsinnaanatik

VORES ANBEFALINGER

1. der skal være en tilgængelig klub eller forsamlingshus i alle byer
2. der skal ryddes sne for personer med rollator, kørestol og gangbesværet
3. der skal laves let tilgængelige handicapvenlige ind- og udgange ved alle offentlige bygninger
4. kommunerne skal sikre tilgængelig transport for personer med handicap på alle tidspunkter af dagen
5. der skal være mulighed for tegnsprogstolk i kommunerne, samt anden form for støtte eller forståelses tolkning
6. veje og lyskryds skal mærkes med fysisk markering og lyd
7. alle lufthavnen, skibe og banegårde skal gøres tilgængelige

INASSUTEQAATIGUT

1. illoqarfinni tamani tikinneqarsinnaasunik klubbeqassaaq katersortarfeqarlunilu
2. inunnut pisuutilinnut, issiavinnik assakaasulinnik atuisunut pitsorluttunullu aqquusernvit aputaajarneqartassapput
3. illuni tamani atorineqarsinnaasuni tamani isaariat anisarfiillut innarluutilinnit atoruminartunngorlugit suliarineqartassapput
4. kommunit inunnut innarluutilinnut ullup ingerlanerani qaqugukkulluunniit assartuutitut ilaasinnaanissaat qulakkiissavaat
5. kommunini assersuutitigut nalunaarutinik oqalutseqarnissamut periarfissaqassaaq kiisalu allatigut taparserneqarneqartarnissamik paasinninniarlunilu oqalutseqarnissamut periarfissaqassalluni
6. aqquuserngit aamma qulliit ingerlanissamut najoqqutassat nalunaaqutserneqassapput nipinillu nalunaarutserneqarlutik
7. mittarfiit, umiarsuit qimutsuitsullu unittarfii tamarmik tikinneqarsinnaalersinneqassapput

ENSOMHED OG FÆLLESSKAB

KISERLIORNEQ ATAATSIMOORNERLU

• INTRODUKTION OG UDFORDRINGER

- Mange unge med handicap oplever ensomhed samtidig kan det være tabu at tale om ensomhed.
- Få eller ingen tilgængelige sociale tilbud eller fællesskaber for unge med handicap.
- Unge med handicap bor ofte langt fra hinanden og mangler teknologi eller har ikke råd til den.

• SAQQUMMIINEQ AJORNARTORSIUTILLU

- Inuusuttut innarluuteqartorpassuit kiserliorneq misigisarpaat peqatigitillugulu kisiorneq pillugu oqaloqateqarnissaq paquminarsinnaalluni
- Inuusuttunut innarluutilinnut inuit attaveqaqatigiittarneranni neqeroorutit ataatsimoorfiillu ikitsuinnaapput soqaraniluunniit
- Inuusuttut innarluutillit imminnut ungasillutik najugaqarajuttarput aamma teknologimik amigaateqartarlutik akissaqartinnagilluunniit.

VORES ANBEFALINGER

1. Der skal være et tilbud om gratis psykologhjælp til alle unge med handicap
2. Der skal være en øget opmærksomhed på ensomhed blandt unge med handicap
3. Der skal skabes øget forståelse for de forskellige handicaps og behov
4. Der skal laves tilgængelige sociale tilbud for unge med handicap i alle kommuner
5. Der skal gives tilskud til teknologi og internet så unge med handicap har mulighed for at mødes i online fællesskaber

INASSUTEQAATIGUT

1. Inuusuttunut innarluutilinnut tamanit psykologinit akeqangitsumik ikiorneqarnissamik neqerooruteqassaaq
2. Inuusuttut innarluutillit kiserliortarnerat eqqumaffigineqarnerussaaq
3. Innarluutit pisariaqartitallu assigiinngitsut pillugit paasisitsinerusoqassaaq
4. Inuusuttunut innarluutilinnut inuit attaveqaqatigiittarneranni peqataaffigineqarsinnaasunik kommunini tamani neqerooruteqalissaaq
5. Teknologimut internetimullu tapiissuteqalissaaq, inuusuttut innarluutillit taamaalillutik internetikkut ataatsimoorfinni naapinnissamut periarfissaqarniassammata